Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)

Department of MARATHI

A) A SUMMARY REPORT

1) Title of Programme:	**राजर्षी शाहू महाविद्यालय, लातूर (स्वायत्त)** आणि **महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई** यांच्या संयुक्त विद्यमाने-नवोदित लेखकांसाठी मराठी विभाग आयोजित दोन दिवसीय कथालेखन कार्यशाळा
2) Name of Organizing Department/Unit:	मराठी
3) Name of the Coordinator(s)/ Convener(s)/ Organizer(s) of the Programme:	डॉ. संभाजी पाटील
4) Date(s) of the Programme:	२६ व २७ मार्च २०२४
5) Venue:	व्ही.एल.सी.हॉल
6) Target Group:	पदवीचे विद्यार्थी

7) Number of Participants:		Male	Female	Total
A separate list with signatures be maintained in the department/Unit)	Teaching	१०	०१	११
	Non-Teaching	००	००	००
	Students	४०	१२३	१६३
	Total	५०	१२४	१७४

8) Name(s) and details of Resource Person(s), if any:	**मंगळवार, दिनांक २६ व २७ मार्च २०२४, सकाळी ०९:००वा.** **लेखन कार्यशाळा: पूर्वतयारीचे सत्र** **विषय: कथा: रूप-स्वरूप, आकृतिबंध आणि वाटचाल** **अध्यक्ष: डॉ. संभाजी पाटील** **मराठी विभागप्रमुख, राजर्षी शाहू महाविद्यालय, लातूर** **साधनव्यक्ती: मेनका धुमाळ** **कथालेखिका, लातूर** -- **कार्यशाळा उद् घाटन सत्र** **अध्यक्ष : प्राचार्य डॉ. महादेव गवहाणे** **उद् घाटक मा. डॉ. नागोराव कुंभार** **ज्येष्ठ विचारवंत तथा संपादक, विचारशलाका**

	प्रमुख पाहुणे: मा. मधुकर धर्मापुरीकर ज्येष्ठ साहित्यिक, नांदेड **प्रमुख उपस्थिती: उपप्राचार्य प्रा. सदाशिव शिंदे** **बुधवार, दिनांक २७ मार्च २०२४, सकाळी ०९:०० वा. तिसरे सत्र** **विषय: कथेची निर्मितिप्रक्रिया- विविध आयाम** **साधनव्यक्ती: प्राचार्य डॉ. देवेंद्र पुनसे, यवतमाळ** ज्येष्ठ कथा-कादंबरीकार **अध्यक्ष: डॉ. विजयकुमार करजकर** मराठी विभाग, राजर्षी शाहू महाविद्यालय, लातूर **बुधवार, दिनांक २७ मार्च २०२४, सकाळी १०:३०वा.** **कार्यशाळा समारोप** **अध्यक्ष : उपप्राचार्य प्रा. सदाशिव शिंदे** **प्रमुख पाहुणे: मा. धनंजय गुडसूरकर** सदस्य, महाराष्ट्रा राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई **प्रमुख उपस्थिती: प्राचार्य डॉ. देवेंद्र पुनसे, यवतमाळ** ज्येष्ठ कथा-कादंबरीकार
9) Total Expenditure for the Programme:	६३९६३ /- रु
10) Source of Funding:	महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई व राजर्षी शाहू महाविद्यालय, लातूर (स्वायत्त)

B) A **Report**

i. Title: **दोन दिवसीय कथालेखन कार्यशाळा**

ii. Introduction (with details of name of programme, organizer, date venue, etc)

दि. २६ व २७ मार्च २०२४ रोजी राजर्षी शाहू महाविद्यालय, लातूर (स्वायत्त) व महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई यांच्या संयुक्तविद्यमाने नवोदित लेखकांसाठी मराठी विभागद्वारा- दोन दिवसीय कथालेखन कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर कार्यशाळा चार सत्रांत संपन्न झाली. या कार्यशाळेसाठी उद्घाटक म्हणून प्राचार्य डॉ. नागोराव कुंभार, लातूर (ज्येष्ठ विचारवंत तथा संपादक, विचारशलाका) यांना निमंत्रित करण्यात आले होते, तर प्रमुख पाहुणे म्हणून मा. मधुकर धर्मापुरीकर (ज्येष्ठ साहित्यिक, नांदेड) उपस्थित होते. कार्यशाळेच्या उद्घाटनपर सत्राचे अध्यक्ष महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. महादेव गव्हाणे होते. प्रमुख उपस्थिती उपप्राचार्य प्रा. सदाशिव शिंदे यांची होती.

या व्याख्यानास महाविद्यालयातील पदवीस्तरावरील एकूण १६३ विद्यार्थी उपस्थित होते.

iii. Objectives of the Programme

१. मराठीतील कथालेखन प्रकाराची ओळख व निर्मिती प्रक्रिया समजावून देणे आणि कथालेखनासाठी प्रोत्साहित करणे.

२. कथेसाठी कथाबीज कसे शोधावे याची माहिती करून देणे.

३. कथेतील कथानकाच्या सामर्थ्यांची माहिती करून देणे.

४. कथेतील भाषेचे वेगळेपण समजावूनन देणे.

५. कथेतील व्यक्तिरेखांच्या उभारणीतील बारकावे समजावून देणे.

६. कथेतील व्यथा-वेदनांची माहिती करून देणे.

iv. Details of Participants: बी.ए., बी.एस्सी., बी.कॉम- मराठी द्वितीय व ऐच्छिक भाषा मराठी विषयाचे ४० मुले + १२३ मुली असे एकूण १६३ विद्यार्थी, ११ प्राध्यापक आदींची उपस्थिती होती.

v. Brief Summary of Events/ Sessions

२६ व २७ मार्च २०२४ रोजी राजर्षी शाहू महाविद्यालय, लातूर (स्वायत्त) व महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई यांच्या संयुक्तविद्यमाने नवोदित लेखकांसाठी मराठी विभागद्वारा- दोन दिवसीय कथालेखन कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले होते. या कार्यशाळेचे वैशिष्ट्ये म्हणजे उद् घाटनापूर्वी एक सत्र कार्यशाळेच्या सजगतेबद्दल, पूर्वतयारीचे होते. पहिले सत्र- लेखन कार्यशाळा: पूर्वतयारीचे सत्र विषय- कथा: रूप-स्वरूप, आकृतिबंध आणि वाटचाल' या विषयावर विवेचन करण्यासाठी साधनव्यक्ती म्हणून श्रीमती मेनका धुमाळे (कथालेखिका, लातूर) तर सत्राध्यक्ष डॉ. संभाजी पाटील (मराठी विभागप्रमुख, राजर्षी शाहू महाविद्यालय, लातूर) हे उपस्थित होते.

अशा कथालेखन कार्यशाळांची गरज आहे का? या प्रश्नापासून सुरुवात करून मेनका धुमाळे यांनी होय, असे उत्तर देऊन प्रारंभीच्या मौखिक कथांचे स्वरूप कसे होते हे त्यांनी राजा-राणी, ससा-कासव या कथांचा उल्लेख करून सांगितले. बोली भाषेतील कथा लिखित भाषेतून कशी विकसित होत गेली हे उलगडून दाखवत 'घटना रंगविणे म्हणजे सुद्धा कथा होय', असेही त्यांनी सांगितले. सांस्कृतिक विचारांची देवाण-घेवाण, जडणघडण करण्यास आणि एक निश्चित ठामपणा येण्यास कथा मदत करते. काळाच्या प्रत्येक टप्प्यावर कथेचे स्वरूप बदलत गेले. अशी ही कथा आपल्या मनात पुढे काय? अशी उत्सुकता निर्माण करते तेव्हा ती उत्कृष्ट कथा म्हणता येते.

स्वातंत्र्यानंतर कथा या साहित्यप्रकाराने फार मोठी मजल मारली. दैनंदिन जीवनातदेखील आपण कथांचा वापर करत असतो. कथा निर्मितीसाठी विचारांचं बीज प्रथम मनात पडावं लागतं. आणि ते कुठेही, केव्हाही व कसेही पडू शकतं, पण ते बीज तेवढच कसदार, सकस असावं लागतं याकडे नवोदित लेखकांचं लक्ष धुमाळे यांनी वेधले. त्यांनी मराठीतील नामवंत व सकस कथा लिहिणाऱ्या लेखकांच्या कथांना स्पर्श केला. एका हृदयीचे-दुसऱ्या हृदयी एक होणे व संवेदनपातळी तीव्र असेल तर सकस साहित्यनिर्मिती होते, असे सांगून कथेच्या लेखनशैलीसंबंधाने साध्या व सोप्या भाषेत कथेची शैली कशी असावी यावर त्यांनी प्रकाश टाकला.

कथालेखन कार्यशाळेचे मुख्य समन्वयक व प्रथम सत्राचे अध्यक्ष डॉ. संभाजी पाटील यांनी कथालेखन कार्यशाळा आयोजित करण्यापाठीमागची भूमिका स्पष्ट करताना म्हटले की, स्वतःला व्यक्त करण्यासाठी हातात लेखणी घेऊन चाचपडणाऱ्या हातांना प्रकाश वाट दिसावी, या प्रमुख उद्देशाने ही कार्यशाळा आयोजित केली आहे. लेखनाचे अंग विद्यार्थीदशेतच विकसित व्हावे, यासाठी आम्ही आमच्या विद्यार्थ्यांना रोजनिशीच्या माध्यमातून आपला भवताल उलगडून दाखविण्याचे आवाहन केले होते. त्याला विद्यार्थ्यांनी सकारात्मक व भरभरून प्रतिसाद दिल्याचे डॉ. पाटील यांनी आवर्जून सांगितले.

उद् घाटक डॉ. नागोराव कुंभार यांनी शिक्षणाच्या निमित्ताने तुम्ही ग्रामीण भागातून आलेले आहात. तुम्ही लिहावे, वाचावे म्हणून अशा कार्यशाळांचे आयोजन केले जाते. असे स्पष्ट करून त्यांनी नरेंद्र जाधव यांच्या संबंधातील एक आठवण सांगितली. नरेंद्र जाधव यांचे वडील म्हणाले होते, 'आपण ज्या क्षेत्रात जाऊ त्या क्षेत्रात आपणाला पहिला व श्रेष्ठ माणूस होता आले पाहिजे'. त्यांची ही आठवण सांगताना वेळ आणि संधी एकदाच येते. त्यामुळे आलेल्या संधीचा आपणाला उपयोग करून घेता आला पाहिजे. गरीब माणूस ज्ञानाने सशक्त झाला पाहिजे. त्याची समजून घेण्याची आकलनक्षमता विकसित झाली पाहिजे. चांगल्या जगण्यासाठी मार्गदर्शक विचारांची गरज असते. त्यासाठी जी ज्ञानदृष्टी लागते ती साहित्यातून मिळत असते. रसेल या तत्त्ववेत्याची आठवण सांगताना आपले अस्तित्व अर्थपूर्ण, परिपूर्ण झाले पाहिजे, असे सांगितले. माणसाच्या दोन गरजा आहेत. त्यामध्ये एक शरीराच्या गरजा आणि दुसरी मनाच्या गरजा होत. यात मनाच्या गरजा जास्त महत्त्वाच्या असतात. शरीराच्या गरजा भागल्या तरी त्या अपूर्णच राहतात. मात्र मनाच्या गरजा या साहित्य, कला ह्या मानवी जीवनाचा तोल सांभाळतात. कारण शाश्वत मूल्यांचे भान देण्याचे आणि जपण्याचे कार्य साहित्य करते. साहित्याचे प्रयोजनच मुळात शाश्वत मूल्य जपण्याचे असते.

क्रांती म्हणजे रक्तरंजित अथवा अचानक झालेला बदल नव्हे, तर क्रांती म्हणजे व्यक्तिमत्त्वाच्या आणि समाजाच्या कलेत बदल करणे होय. क्रांतीचा हा विचार सोप्या भाषेत स्पष्ट केला. तुमच्या जीवनमानात बदल झाला पाहिजे. यासाठी समाजप्रबोधन व त्या सामाजिक अभिसरणाला गती देण्यासाठी साहित्य आवश्यक असते. ज्या कलाकृतीमध्ये उच्चप्रतिचा आनंद मिळतो ती कलाकृती श्रेष्ठ दर्जाची असते, असेही डॉ. कुंभार यांनी सांगितले.

प्रमुख पाहुणे मा. मधुकर धर्मापुरीकर यांनी आजच्या पिढीचं जीवन मोबाईलने व्यापलेलं आहे. त्यामुळे त्याचं खाजगीपण नाहीसं झालं आहे. आता साहित्य हे केवळ पुस्तकात राहिले नाही तर ते व्हाट्सअॅपच्या माध्यमातून तुमच्या आमच्या भेटीला येत आहे. साहित्याचा बदलत आलेला हा विचार धर्मापुरीकर यांनी मांडून कथालेखनाच्या आवश्यकतेकडे नवोदितांचे लक्ष वेधले. त्यांनी लघुत्तम कथेची ओळख करून देताना तिचे सामर्थ्यही लक्षात आणून दिले. कथेचा वाचक होण्यासाठी संवेदनशीलता असावी लागते. माणूसपणाचं लक्षण म्हणजे कुतूहल आणि ते निर्माण करण्याचं काम कथा करत असते. 'अंधाऱ्या खोलीत पडलेला कवडसा' अशी

कथेची व्याख्या सांगून कथेत खाजगीपण जपलं पाहिजे. खाजगीपण नसेल तर एक प्रकारचा बटबटीतपणा आणि उथळपणा येतो. आज कथेपेक्षा रिपोर्ट वाचण्याकडे कल वाढला आहे. प्रत्येक गोष्ट फायद्याचाच विचार करून केली तर जीवनात एक प्रकारचा शुष्कपणा येतो, अशी भीतीही त्यांनी व्यक्त केली.

प्रथम दिवसाच्या अध्यक्षीय समारोपप्रसंगी प्राचार्य डॉ. महादेव गव्हाणे म्हणाले की, नवोदित लेखक विद्यार्थ्यांमधून घडले पाहिजेत. महाविद्यालय त्याकरिता सर्वतोपरी सहकार्य करत आहे. विद्यार्थ्यांनी मोबाईलकडे थोडे दुर्लक्ष करून उत्तमोउत्तम साहित्याचे वाचन केले पाहिजे. तरच सर्जनशीलतेला धुमारे फुटू शकतील, असा आशावाद त्यांनी याप्रसंगी व्यक्त केला.

द्वितीय दिवसाच्या प्रथम सत्रात साधनव्यक्ती म्हणून प्राचार्य डॉ. देवेंद्र पुनसे, यवतमाळ तर सत्राध्यक्ष डॉ. विजयकुमार करजकर (मराठी विभाग राजश्री शाहू महाविद्यालय, लातूर) हे उपस्थित होते. साधनव्यक्ती प्राचार्य डॉ. देवेंद्र पुनसे यांनी 'कथेची निर्मितीप्रक्रिया-विविध आयाम' या विषयावर विवेचन करताना 'आयुष्याची वाट अंधारातून चालताना आपले पाऊल प्रकाश वाटेकडे टाकावे' असे सूचन केले. 'आयाम' हा शब्द गणिती भाषेतून साहित्यात आला आहे, असे म्हणत पाषाण युगापासून संगणकीय युगापर्यंतचा विचार केला तर कथा सर्वव्यापी आहे. ती चराचरात गुंतलेली, रुजलेली आहे, असे सांगितले. मानवी मनात कथेचे बीज पडण्याअगोदर मानवी मनाची उकल करून दाखवत त्यांनी कॉन्शियस, अनकॉन्शियस आणि सुपर कॉन्शियस हे मानवी मनाचे प्रकार सांगत साहित्यनिर्मितीच्या प्रक्रियेचा प्रवास स्पष्ट केला. साहित्य निर्मितीची प्रक्रिया सहज साध्य नाही तर ती अतिशय कष्टप्रद अशी असल्याचेही त्यांनी नमूद केले.

सत्र अध्यक्ष डॉ. विजयकुमार करजकर यांनी जीवनाची प्रदक्षिणा उलगडून दाखवत सुरगाठ, निरगाठ आणि उकल ह्या कथेच्या तंत्रासंबंधाने चालत आलेल्या कथेवर भाष्य केले. कथा कुठे, केव्हा आणि कशी लिहावी, हे ठरवून लिहिता येत नाही. तर भूतकाळात घडलेल्या घटना, प्रसंगानुसार त्याचा विचार मनात कायम सुरू असतो, आणि तो विचार परिपक्व होत कथेच्या माध्यमातून कसा विकसित होत जातो, याची मांडणी केली.

समारोप सत्राचे प्रमुख पाहुणे म्हणून मा. धनंजय गुडसुरकर यांची उपस्थिती होती. यावेळी प्रमुख उपस्थिती डॉ. देवेंद्र पुनसे यांची होती. तर समारोप सत्राच्या अध्यक्षस्थानी डॉ. संभाजी पाटील होते.

संत तुकारामांच्या अभंगाचं कथाबीज सांगून मा. धनंजय गुडसूरकर यांनी आपल्या विवेचनास सुरुवात केली. वाचन, लेखनात स्वतःला गुंतून घ्यावं लागतं. कथेची पात्र आपल्या सभोवताली वावरत असतात. ती आपणाला शोधता आली पाहिजेत. तसा दृष्टिकोन विकसित केला पाहिजे. साहित्य आणि समाजाचा खूप जवळचा संबंध आहे, हे अधोरेखित करून 'ऐकता येणे ही सगळ्यात मोठी कसोटी आहे. ते मोठेपणाचे लक्षण आहे,' असे म्हणत आपल्या क्षमता आपल्याला विकसित करता आल्या पाहिजेत, असे सांगितले. लेखकाला केवळ डोळे नसतात तर त्याला दृष्टी असते, बदलल्या काळाची स्पंदने टिपता आली पाहिजेत. कथा ऐकणे अथवा सांगणे ही बाब फार जुनी आहे. माणसाला मोहून टाकणाऱ्या कथा सांगणे ही आपली परंपरा आहे. या परंपरेत पुढे जात असताना भोवताली घडणाऱ्या घटनांचे प्रतिबिंब ज्याच्या मनात उमटते त्याला कथाबीज शोधण्याची काळजी नाही. लेखक ज्या भाषिक, सांस्कृतिक पर्यावरणात राहतो त्या समाजाचे अंतरंग त्याला टिपता आले तर कथाबीजाला शोधत बसण्याची गरज राहत नाही. या घटनांकडे सूक्ष्मपणे व संवेदनशीलपणे पाहून त्यांना ते अचूकपणे टिपता येणे ही कथालेखनाची यशस्वी पायरी आहे.

साहित्य आणि संस्कृती मंडळाची स्थापना ही महाराष्ट्राला माजी मुख्यमंत्री यशवंतराव चव्हाण यांनी दिलेली सर्वोत्तम भेट आहे. याचा आवर्जून उल्लेख करत लिहिणाऱ्या हातांनी स्वतःला अक्षरांशी बांधून घेण्याचा मौलिक सल्ला त्यांनी दिला. शेवटी श्रोत्यांच्या मनाला चटका लावणारी चोरी न करणाऱ्या 'धर्मा' या गरीब घरातल्या परंतु स्वाभिमानी मुलाची कथा सांगून उपस्थित नवोदित लेखक-श्रोत्यांना चिंतन करण्यास भाग पाडले. कथाकथनाचा एक उत्कृष्ट नमुना सादर करून सकस व सशक्त कथा कशी असावी हे गुडसूरकर यांनी नवोदित लेखकांना या कथेतून दाखवून दिले.

यावेळी मराठी विभागातील ११ प्राध्यापक आणि १६३ विद्यार्थ्यांची उपस्थिती होती.

vi. Conclusion, with Feedback on the Programme:

कथालेखन निर्मितीप्रक्रियेत कथा कशी जन्माला येते, अनुभवाला शब्दरूप कसे दिले जाते, कथेचे बीज कसे शोधावे, लेखक कसे लिहितात याचा विद्यार्थ्यांना बोध झाला, लिहिणाऱ्या व लिहू इच्छिणाऱ्या विद्यार्थांना प्रेरणा मिळाली.

vii. Any Appendix If Necessary:

HoD.
मराठी विभागप्रमुख
राजर्षी शाहू महाविद्यालय (स्वायत्त),
लातूर ४१३ ५१२

Principal
प्राचार्य
राजर्षी शाहू महाविद्यालय, लातूर
(स्वायत्त)

C) Geotagged Photographs – Not more Than 5 Photos (hard and soft copies to be maintained by the department/ Unit).

लेखकन कार्यशाळा: पूर्वतयारी सत्रात मार्गदर्शन करताना साधन व्यक्ती मेनका धुमाळे

छत्रपती शाहू महाराजांच्या प्रतिमेचे पूजन करताना मान्यवर

कथालेखन कार्यशाळेचे प्रास्ताविक करताना डॉ. संभाजी पाटील

उदघाटक डॉ. नागोराव कुंभार विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करताना

प्रमुख पाहुणे: मा. मधुकर धर्मापुरीकर कथेविषयी विचार मांडताना

अध्यक्षीय समारोप करताना प्राचार्य डॉ. महादेव गव्हाणे

साधन व्यक्ती प्राचार्य डॉ. देवेंद्र पुनसे विचार प्रकट करताना

सत्र अध्यक्ष डॉ. विजयकुमार करजकर अध्यक्षीय समारोप करताना

समारोप प्रसंगी मार्गदर्शन करताना मा. धनंजय गुडसूरकर

कार्यशाळेविषयी मनोगत व्यक्त करताना विद्यार्थी प्रमोद घोडके

कथालेखन कार्यशाळेस उपस्थित नवलेखक-विद्यार्थी

D) Copies of Brochure Prepared for the Programme: **कार्यक्रमाचा डिजिटल फलक**

E) Link of Video of the programme if any (Video may be uploaded on college website/ YouTube, etc.): http://youtu.be/TyNMlaKR3mA?si=oAld0DsjGCwkEjDR

F) Any Other Publicity Material (news reports, online publicity, etc) (hard and soft copies to be maintained by the department/ Unit).

शाश्वत मूल्यांचे भान करून देण्याचे काम साहित्य करत असते:डॉ.नागोराव कुंभार

लातूर,दि.२६:चांगले जीवन जगण्यासाठी, पुढे जाण्यासाठी मनाचा विकास झाला पाहिजे; ते करण्याचे काम साहित्य करते. म्हणून नवोदित लेखक विद्यार्थ्यांनी साहित्याचा पाठलाग सातत्याने केला पाहिजे. कारण खरे साहित्य हे शाश्वत जीवनमूल्यांची जाणीव तर करून देतेच त्याचबरोबर जीवन जगण्याचे आत्मभान जागृत करून देण्याचे कार्यही करीत असते. साहित्याचे प्रयोजनच मुळात शाश्वत मूल्यांची भान देण्याचे काम करणे हे असते, असे प्रतिपादन डॉ. नागोराव कुंभार यांनी केले. ते शिव छत्रपती शिक्षण संस्थेचे,राजर्षी शाहू महाविद्यालय, लातूर (स्वायत्त) आणि महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई यांच्या संयुक्त विद्यमाने नवोदित लेखकांसाठी मराठी विभागाद्वारे आयोजित दोन दिवसीय राज्यस्तरीय कथालेखन कार्यशाळेच्या उद्घाटन प्रसंगी बोलत होते. अध्यक्षस्थानी प्राचार्य डॉ.महादेव गव्हाणे होते तर व्यासपीठावर मराठी विभागप्रमुख डॉ. संभाजी पाटील, नांदेड येथील ज्येष्ठ साहित्यिक मधुकर धर्मापुरीकर व विद्यार्थी वाङ्मय मंडळाची अध्यक्षा विशाखा सोमवंशी हे होते.

पुढे बोलताना डॉ. नागोराव कुंभार म्हणाले की, प्रत्येकालाच आपल्या मनाचा विकास व्हावा, चांगले जीवन जगता यावे असे वाटते. त्याची पुर्तता होण्यासाठी आई - वडील, थोर मंडळी यांच्याशी सुसंवाद वाढवला पाहिजे. त्यांचे म्हणणे ऐकून चिंतनशीलता वाढवली पाहिजे. तर उत्तम लेखक व्हाल. लेखन करणे ही एक तपश्चर्या असून जीवनाचे वास्तव मांडणारे व समकाल चित्रित करणारे साहित्य आपणाला लिहिता आले पाहिजे, लेखक म्हणून घडण्यासाठी अशा कार्यशाळांची आवश्यकता असते, असेही ते म्हणाले.

मनोगत व्यक्त करताना ज्येष्ठ साहित्यिक मधुकर धर्मापुरीकर म्हणाले की, कथाही लेखकाच्या दृष्टिकोनावर अवलंबून असते. तो त्याकडे कशा पद्धतीने पाहतो यावर कथेचे रूप साकार होते. असे प्रतिपादन धर्मापुरीकर यांनी केले.

अध्यक्षीय समारोप प्रसंगी प्राचार्य डॉ. महादेव गव्हाणे म्हणाले की, नवोदित लेखक विद्यार्थ्यांमधून (पान ४ वर)

सूक्ष्म नजर असेल तर सर्वोत्तम कथाबीज मिळते

राजर्षी शाहू महाविद्यालयात दोन दिवसीय नवोदित लेखकांच्या कथा लेखन कार्यशाळेचा समारोप

प्रतिनिधी | लातूर

विद्यार्थी हा सर्जनशील असतोच. त्याने ती जोपासली पाहिजे. त्यासाठी त्याने सतत वाचन केले पाहिजे. नवोदित लेखकांनी आजूबाजूचे सूक्ष्म नजरेने पाहिले पाहिजे. तरच सर्वोत्तम कथा बीज सापडू शकते. त्याच बरोबर नवोदित लेखकांनी साहित्यातून व्यक्त होत असताना संवेदना जागी ठेवावी, असे आवाहन ज्येष्ठ साहित्यिक धनंजय गुडसूरकर यांनी केले.

शिव छत्रपती शिक्षण संस्थेचे, राजर्षी शाहू महाविद्यालय, लातूर (स्वायत्त) आणि महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई यांच्या संयुक्त विद्यमाने नवोदित लेखकांसाठी मराठी विभागाद्वारे आयोजित दोन दिवसीय राज्यस्तरीय कथा लेखन कार्यशाळेच्या समारोप प्रसंगी बोलत होते. व्यासपीठावर मराठी विभागप्रमुख डॉ. संभाजी पाटील, डॉ.विजयकुमार करजकर आदींची उपस्थिती होती. ज्येष्ठ साहित्यिक प्राचार्य डॉ. देवेंद्र पुनसे याने ही विद्यार्थ्यांना समजेल अशा भाषेत कथा निर्मितीच्या संदर्भात अनेक बारकावे सांगितले.

राजर्षी शाहू महाविद्यालयात कथा लेखन कार्यशाळेच्या समारोप प्रसंगी बोलताना धनंजय गुडसुरकर.

सर्जनशीलतेसाठी कार्यशाळा

विद्यार्थी हा आमचा केंद्रबिंदू आहे. विद्यार्थ्यांच्या सर्जनशीलतेला वाव देण्याकरिता ही लेखन कार्यशाळा घेण्यात आली. त्याची सार्थकता झाल्याचा आनंद वाटतो, असे मराठी विभागाचे प्रमुख डॉ. संभाजी पाटील म्हणाले.

दि. ३०.०३.२०२४

विद्यार्थ्यांची उपस्थिती यादी सोबत जोडली आहे.

HoD
मराठी विभागप्रमुख
राजर्षी शाहू महाविद्यालय (स्वायत्त),
लातूर ४१३ ५१२

Principal
प्राचार्य
राजर्षी शाहू महाविद्यालय, लातूर
(स्वायत्त)

राजर्षी शाहू महाविद्यालय, लातूर (स्वायत्त)

आणि

महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई

यांच्या संयुक्त विद्यमाने- नवोदित लेखकांसाठी

मराठी विभाग आयोजित राज्यस्तरीय कथालेखन कार्यशाळा

दिनांक २६ व २७ मार्च २०२४, सकाळी ९.०० वाजता, स्थळ: व्ही. एल. सी. हॉल

उपस्थिती

अ. क्र.	उपस्थितांची पूर्ण नावे	पद / वर्ग	भ्रमणध्वनी	स्वाक्षरी (२६ मार्च२०२४)	स्वाक्षरी (२७ मार्च २०२४)
01	बोराडे सौरभ श्रीनिवास	B.A.S.Y	9158929426	Saurabh	Saurabh
02	जाधव रोहित गणपत	B.A.S.Y	8668453565	Rohit	Rohit
03	सोमवंशी विशाखा वैभव	B.A.T.Y.	9022806030	Vishakha	Vishakha
04	ढेकिसे निकिता नागनाथ	B.A.T.Y	9422110935	Nikita	Nikita
05	कांबळे अंजली उत्तम	B.A.T.Y	7743842288	Anjali	Anjali
06	सोनटक्के श्रद्धा भालचंद्र	B.A.T.Y	9307291735	Shraddha	Shraddha
07	कांबळे अक्षता भास्कर	B.A.T.Y	9359922417	Akshata	Akshata
08	कांबळे श्वेता मुकुंद	B.A.S.Y	9860601824	Shweta.	Shweta.
09	मदने अतुल सुनिल	B.A.S.Y.	9168355103	Atul	Atul
10	पाडोळे जान्हवी राहूल	B.A.F.Y	8080252904	Janhavi	Janhavi
11	पाडोळे तनुश्री अंकुश	B.A.F.Y	9730859629	Tanushri	Tanushri
12	कांबळे यशराज अरविंद	B.A.S.Y	7666395521	[signature]	[signature]
13	पवार विशाल किशोर	B.A.S.Y	9767026204	[signature]	[signature]
14	कदम नम्रता प्रदीप	B.A.S.Y	8010484167	N.Kadam	N.Kadam
15	जाधव साक्षी रामदास	B.A.S.Y	8010847678	Sakshi	Sakshi
16	धोडके श्रुती किरण	B.A.S.Y	8799841312	Shruti	Shruti
17	वाघे गौरी केशव	B.A.T.Y	7498983528	[signature]	[signature]
18	गुट्टे जयवंत वैजनाथ	BSc-F.Y	7219836393	[signature]	[signature]
19	नागरगोजे पंकज नारायण	BSc.F.Y.	8767405081	[signature]	[signature]
20	माने अश्विनी दत्तात्रय	B.A.S.Y	8329054138	Ashwini	Ashwini
21	बोयणे मयुरी नारायण	B.A.S.Y	8080681590	मयुरी	मयुरी
22	गायकवाड निकिता नरेंद्र	B.A.SY	9226568360	Nikita	Nikita

अ. क्र.	उपस्थितांची पूर्ण नावे	पद / वर्ग	भ्रमणध्वनी	स्वाक्षरी (२६ मार्च २०२४)	स्वाक्षरी (२७ मार्च २०२४)
23	गाडेकर ऋतुजा किशन	BASY	9960467196	Rutuja	Rutuja
24	पाटील मयुरी राजेश	B.A.fy	8080239400	mpatil	mpatil
25	रामसापुर साक्षी गुरुलिंग	B.A.fy	9545811036	Sakshi	Sakshi
26	उगीले साक्षी हरिश्चंद्र	B.com fy	9309162589	[signature]	[signature]
27	बरुरे कांचन संतोष	B.comF.y	9405101102	Kanchan	Kanchan
28	मांगे ऐश्वर्या शाहुराज	B.comf.y	8669078980	Aishwarya	Aishwarya
29	सय्यद सानिया युनूस	B.com.F.Y	8482921351	Saniya	Saniya
30	रूद्राली ओमप्रकाश सोलापुरे	B.com f.y.	8482960700	Rudrali	Rudray
31	गीता नारायण ढोले	B.com f.y	8482960700	Geeta	Geeta
32	रुकिमान रफिक पटेल	B.A.F.Y.	9028942779	Patel	Patel
33	मगर किशोर हरिदास	B.A.F.Y	8600943420	Kishor	Kishor
34	जाधव नंदिनी दिनकर	BAF.Y	9322829382	Nandini	Nandini
35	कांबळे अर्पिता राम	BAF.Y	9209714885	Arpita	Arpita
36	पोतदार वैभवी विश्वनाथ	B.A.Fy	9356918735	Vaibhavi	Vaibhavi
37	कांबळे दिक्षा एकनाथ	B.A.F.Y.	8830121320	Diksha	Diksha
38	सिताफे राजरत्न अशोक	B.Sc fy	8767071152	[signature]	[signature]
39	मानव महेंद्रकुमार इंगळे	B.A II	8010235723	anav	anav
40	पटवारी अब्दुलसलाम इसरार	B.A.S.Y.	9322711203	[signature]	[signature]
41	पाटील परमेश्वर बालाजी	B.A.S.Y	9623302055	[signature]	[signature]
42	काळे श्रीकांत लक्ष्मण	B.A.S.Y.	7019033966	Shrikant	Shrikant
43	शिंदे पद्मराज	BASY	8087153043	Padmaraj	Padmaraj
44	कुलकर्णी साक्षी सुरेश	BASY	9322568070	SakshiK	SakshiK
45	आडसकर गिता गोविंद	B.A.S.Y	9665604149	Geeta	Geeta
46	जाधव प्रतिक्षा छगन	B.A.S.Y	9420014240	Pratiksha	Pratiksha
47	नवलकर राखी मंगेश	B.A.S.Y.	7620862670	Rakhi	Rakhi
48	यादव अंजली उमाकांत	B.A.S.Y	9422623737	Ayadav	Ayadav
49	लखादिवे रोहिणी विरुपाक्ष	B.A.S.Y	9096105459	Rohine	Rohine
50	सुरवसे ऋतुजा सुर्यकांत	B.A.S.Y.	7796568432	Rutuja	Rutuja
51	साठे राजश्री हरिदास	B.A.S.Y	9112481767	Rajshri	Rajshri
52	पठाण अलफिया एजाजखाँ	—,,—	9975355400	Alfiya	Alfiya
53	सय्यद शाहिस्ता वहेदवाप	—,,—	9552113533	Shahista	Shahista
54	बागवान रोहम अहमद	B.A.S.Y.	8180908551	Roham.	Roham.

अ. क्र.	उपस्थितांची पूर्ण नावे	पद / वर्ग	भ्रमणध्वनी	स्वाक्षरी (२६ मार्च२०२४)	स्वाक्षरी (२७ मार्च २०२४)
55	क्षिरसागर आश्विनी अनिल	B.A.S.Y.	8380989716	Ashwini	Ashwini
56	गडेराव प्रमिनी तुळशीराम	B.A.S.Y	9850243509	Pramiti	Pramiti
57	भुरे साधना संग्राम	BSc.CS FY	9049907077	Sadhana	Sadhana
58	पिटले वैष्णवी मधुकर	B.com Fy	8830490301	Vaishnavi	Vaishnavi
59	काळे प्रिती लालाजी	B.SC.FY	9689418005	Priti	Priti
60	शिंदे वैष्णवी भगवान	B.Sc. Fy	9021838953	Shi.V	Shi.V
61	उस्तुर्गे अपेक्षा राजेश्वर	B.ComFy	9975151179	Apeksha	Apeksha
62	आडे निकिता हिरालाल	B.com F.y	9673726034	Nikita	Nikita
63	बसवणे दिपाली महादेव	B.SC FY	8975639775	Dipali	Dipali
64	धोडके स्नेहल अप्पाराव	B.SC Fy	9209612552	Snehal	Snehal
65	गाथाडे अनुष्का दशरथ	B.SC F.Y	7020992803	Anushka	Anushka
66	धोडखिंडे ज्योती सिध्देश्वर	B.Com.Fy	7666255312	GJS	GJS
67	धोलप आश्विनी नितीन	B.com. Fy	7823013684	Ashwini	Ashwini
68	दवणे प्रांजली कालीदास	B.com.F.y	8010922676	Dhavan.	Dhavan.
69	पाटे हर्षदा सिद्धेश्वर	B.Com F.y	9579811980	Harshada	Harshada
70	काळे श्रेया श्रीकांत	B.com F.Y	7620533352	Shreya	Shreya
71	दगडे स्नेहा थंकट	B.Com F.Y	9699385789	Snehal	Snehal
72	झंवर कोमल महेशकुमारजी	B.com F.Y	9322806266	Komal	Komal
73	विभुते धनेश्वरी महालिंग	Bcom F.Y	7028081838	Dhaneshwari	Dhaneshwari
74	मुद्दामे सोनाली गोविंद	Bcom F.Y	7823056566	Sonali	Sonali
75	गरुड आरती संजय	B comFY	9699573834	Aarti	Aarti
76	दासरे पूनम तानाजी	B.Com F.Y.	9975302547	[illegible]	[illegible]
77	पवार प्रिती प्रल्हाद	B.Com F.Y.	7276562578	Priti	Priti
78	गाडे साक्षी रवि	B.com F.Y	9359031569	Sakshi	Sakshi
79	आळंदकर प्राणिता तुकाराम	B.com F.Y	9699245126	Pranita	Pranita
80	सोमवंशी साक्षी बालाजी	B.comF.Y	8329982699	Sakshi	Sakshi
81	बोरुळे दिव्या देविदास	B.Com.F.y	7620227283	Divya	Divya
82	जोशी तन्वी संजय	B.com F.Y	8010126838	Tanvi	Tanvi
83	केंद्रे सत्यजितकुमार बालाजी	B.A.T.Y.	9112947172	Skendre	Skendre
84	बनसोडे नेहा सतिश	BA.fy	7083391689	Neha	Neha
85	मामडगे राजनंदिनी महादेव	B.A F.Y	9623408009	Rmamdge	Rmamdge
86	कांबळे विशाल हरिश्चंद्र	M.A.940	9607481061	[illegible]	[illegible]

अ. क्र.	उपस्थितांची पूर्ण नावे	पद / वर्ग	भ्रमणध्वनी	स्वाक्षरी (२६ मार्च २०२४)	स्वाक्षरी (२७ मार्च २०२४)
87	जानराव सरोजिनी राजेंद्र	B. A.S.Y	8308264730	Sarojini	Sarojini
88	आल्टे अंजली महादेव	B.A.S.Y.	7499675929	Anjali	Anjali
89	जाधव अश्विनी राजेभाऊ	— " —	9767759587	Aashwini	Ashwini
90	गरड तनुजा गोविंद	— " —	9420791753	Tanuja	Tanuja
91	गायकवाड श्वेता सुभाष	— " —	9637892574	Gaikwad	Gaikwad
92	आलुरे मनिषा सुरेश	— " —	9322880573	Manisha	Manisha
93	कांबळे दिव्या संभाजी	— " —	8600695708	Divya	Divya
94	शिंदे प्रियंका दिपक	— " —	8208514499	Priyanka	Priyanka
95	रानसारजे नेहा शांतप्पा	— " —	9850188857	Neha	Neha
96	वैष्णव वैष्णवी शिवदास	— " —	8459008457	Vaishnavi	Vaishnavi
97	जाधव शिवाजी विठ्ठल	B.A.S.Y.	9359591120	Shivaji	Shivaji
98	वंजारे विशाल पिराजी	— " —	9356000277	Vishal	Vishal
99	भोसले सुजित शत्रुघ्न	— " —	9511847929	Sajeet	Sajeet
100	फावडे राजकन्या राजकुमार.	B.A.S.Y	9673654725	[illegible]	[illegible]
101	जाधव नंदिनी दिनकर	B.A.FY	9322829382	Nandini	Nandini
102	बेलकुंदे सुषमा मंचक	B.A.FY	8329082372	Sushma	Sushma
103	वंजारे वैष्णवी रमेश	B.A.F.Y	8468840565	Vanjaree	Vanjaree
104	कांबळे पल्लवी सोमनाथ	B.A.f.y	9322364240	Pallavi	Pallavi
105	चोपले महादेवी रामदास	B.A.fy	7387138082	Mahadevi	Mahadevi
106	सुर्यवंशी साक्षी व्यंकट	B.A.fy	7387968174	Sakshi	Sakshi
107	डोईफोडे अमृता जालिंदर	B.Afy	9209035416	Amruta	Amruta
108	वाघ पायल नरसिंग	B.A.f.y.	8999674719	Payal.	Payal.
109	धुमाळ वैष्णवी सुनिल	B.A.F.Y	8668269545	Vaishnavi	Vaishnavi
110	शेख झेबा शरफोद्दीन	B.A.f.y	8767770563	Zeba.	Zeba.
111	मनियार अदिबा अय्युब	B.A.f.y	8459472252	Adiba	Adiba
112	कांबळे ऋतिका महादेव	B.A.f.y	9011970382	Hrutika	Hrutika
113	क्षीरसागर अंकिता पांडुरंग	B.A.fy	9309865152	Ankita.	Ankita.
114	कोटे श्रुतिका सोमनाथ	B.SC-FY	9921624055	Srutika	Srutika
115	जोशी समृद्धी जितेंद्र	B.Sc.FY	9975909860	समृद्धी	समृद्धी
116	समसापुर साक्षी गुरुलिंग	B.A.FY	9545811036	Sakshi	Sakshi
117	सरवदे गायत्री पांडुरंग	B.A.fy	9699484160	Gayatri	Gayathri
118	कांबळे प्रगती सुरेश	B.A FY	7276515697	Pragati	Pragati

अ. क्र.	उपस्थितांची पूर्ण नावे	पद / वर्ग	भ्रमणध्वनी	स्वाक्षरी (२६ मार्च २०२४)	स्वाक्षरी (२७ मार्च २०२४)
119	पवार अंजली संजय	B A fy	9960829607	Anjali	Anjali
120	मुळे सृष्टी अरविंद	B.A F.y	8483840876	Srushti	Srushti
121	शेंडगे निवेदिता मनोज	B.Sc Fy	8329851128	[illegible]	[illegible]
122	चामले भक्ती सुभाष	"	92708734[illegible]	C.Bhamle	C.Bhamle
123	सैदापुरे साक्षी विजय	B.SC FY	8551052586	[illegible]	[illegible]
124	सूर्यवंशी वैभवी अनंत	B. A fy	9049226088	vaibhavi	vaibhavi
125	सुहासिनी माधव डाके	B.A fy	7666739621	[illegible]	[illegible]
126	पटेल रिझा इस्माईल	BAFY	9975674818	Patel	Patel
127	पाडोळे जान्हवी यदु	B A Fy	8080252904	Janhavi	Janhavi
128	चोंडे मोहिनी भागवत	B.A.FY	9970213487	Bhonde	Bhonde
129	लांडगे श्रेया सुरेश	BAFY	7410105652	[illegible]	[illegible]
130	राठोड रुपाली पंडीत	BSC-FY	8830668130	Rathod	Rathod
131	शिंदे शिवानी शिवानंद	BSC-fy	8010525380	Shivani	Shivani
132	शिरसाटे ऋतुजा कृष्णा	BSC.Fy	904972060[illegible]	Rutuja	Rutuja
133	चव्हाण दिव्या गोविंद	B.Sc Fy	9209245065	[illegible]	[illegible]
134	रुपाली रामकृष्ण घायगुडे	B.Sc.F.Y	9156421217	R.R.Ghaigude	R.R.Ghaigude
135	कांबळे राधा ओमप्रकाश	B.A. fy	7058864618	Radha	Radha
136	अक्षरा नरसिंग आलुरे	B.Sc.FY	8237342182	Akshara	Akshara
137	मंगे प्रतिक्षा शरद	B.A f y	7447396579	Pratiksha	Pratiksha
138	गोकुळे रुपाली विनायक	B.A F.Y.	7620915096	RUPali	RUPali
139	तांबोळी तनाज निजाम	B.A FY	8767862507	Tanaz	Tanaz
140	साळुंके श्वेता सतिष	B.A. Fy	9588604230	Shweta	Shweta
141	पटेल सुफियान साजिद	B.A.F.Y.	9028942779	Patel SAP	Patel SAP
142	मगर किशोर हरिदास	B.A.F.y	8600943430	Kishor	Kishor
143	शिंदे अक्षय अंगद	B.SC FY	9322997347	Shinde	Shinde
144	सूर्यवंशी संभाजी संजय	B.SC FY	8446264066	Surshi	Surshi
145	काळे राहुल नामदेव	B.Sc f.Y	9422954830	[illegible]	[illegible]
146	कानवटे अशुतोष भानुदास	B.S.C f.Y	9356140458	Kanwate	Kanwate
147	कानवटे शुभम भानुदास	B.SC f.Y	8459254138	[illegible]	[illegible]
148	जाधव कृष्णा प्रविण	B.Sc f.Y	8699771881	[illegible]	[illegible]
149	कागडे योगेश बापूराव	B.Sc f.Y	8767981424	Rale	Rale
150	वाघमारे महेश दिलीप	B.A.F.Y	9112140455	[illegible]	[illegible]

अ. क्र.	उपस्थितांची पूर्ण नावे	पद / वर्ग	भ्रमणध्वनी	स्वाक्षरी (२६ मार्च २०२४)	स्वाक्षरी (२७ मार्च २०२४)
151	गौरव परमेश्वर स्वामी	BAFY	7972727322		
152	कोतुने आमित बालपाल	"	9119400789		
153	अमोल उद्धव मरडे.	-"-	9607425425		
154	राहुल शिवानंद रोडगे	BSC.FY	8983160533		
155	डोईफोडे आदित्य महादेव	B.A.FY	9226822497		
156	डावकरे ओमकार पांडुरंग	= " =	8698772015		
157	नागरगोजे रणजीत श्रीहरी	B.Sc. F.Y.	8308750205		
158	कुके साक्षी रत्नदिप	B.Com.F.Y	9890512607		
159	शेख फिजा तय्यब	B.com. Fy.	9209391032	Fija	Fija
160	डॉ. संभाजी व्यंकटराव पाटील	प्राध्यापक	9823030499	Patil	Patil
161	प्रा. बापूसाहेब जवळेकर	सहा. प्राध्यापक	९९६००८०४९२		
162	प्रा. राजेन्द्र प्रसाद किशनराव आर्य	सह. प्राध्यापक	9422643560		
163	प्रा. अमोल काळे	-"-	8485807528		
164	डॉ. गोविंद उफाडे	-"-	९४०८२०९९२४		
165	प्रा. नरसिंग शिंदे	सहायक विद्यार्थी	9923726443		
166	डॉ. भदाडे के.के. एस	सहा. प्राध्यापक	8380073358		
167	डॉ. म. कि. लंगावार	सह. प्राध्या.	९८२००५४६६०		
168	सरवदे गायत्री पांडुरंग	विद्यार्थी	9699484160	Gayathri	Gayathri
169	शुडे तपस्या संजय	विद्यार्थी	7038875236	Tapasya	Tapasya
170	पोतदार आरती नागोराव	विद्यार्थी	9527972116		
171	डॉ. शिवराज काचे	सहा. प्राध्यापक	8329314?11		
172	डॉ. सचिन भंडारे	संतयोगी प्राध्यापक	9403256241		
173	प्रा. सूर्यकांत चव्हाण	-"-	9921708172		
174	डॉ. पल्लवी भूदेव पाटील	-"-	9309833508		

मराठी विभागप्रमुख तथा कार्यशाळा समन्वयक
मराठी विभागप्रमुख
राजर्षी शाहू महाविद्यालय (स्वायत्त),
लातूर ४१३ ५१२

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur (Autonomous)

प्राचार्य
PRINCIPAL
Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur
(Autonomous)